

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ",
С. ГАЛАТА, ОБЛ. ЛОВЕШКА

e-mail: ou_galata@abv.bg, тел.: дир. 0893 328106; смет. 0893 328154

УТВЪРДИЛ: .....

/Стоян Кючуков – Директор
на ОУ „Г.Бенковски“, с. Галата

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ В ОУ "ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ", С.ГАЛАТА

I ТОРМОЗЪТ е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група от ученици. Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, така и на онези, които го извършват. Българската дума, която отговаря най-точно на явлението, е „тормоз“. Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

- ❖ Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи детето;
- ❖ Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;
- ❖ Повтаря се многократно във времето;

Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някакво помещение;

Вербален тормоз – подмятания, подиграване, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз – подмятане, подиграване, омаловажаване, заплахи, закачане, изнудване, повреждане на имущество, кражба, хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влиза в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране;

Тормозът може да бъде реален или **виртуален**. Тук спада разпространяването на:

- ✦ обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook;
- ✦ разпространение на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават;

- ✦ снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.;

II Задължение на всеки учител:

Да се намеси, за да прекрати ситуацията на тормоз, на която е станал свидетел.

III Мерки за намаляване на риска от училищния тормоз между учениците в ОУ "Георги Бенковски", с. Галата:

- На всички нива защита и отстояване на човешките права и проява на междуетническа толерантност;
- Запознаване на учители, родители и ученици с настоящия „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците в ОУ "Георги Бенковски", с. Галата";
- Провеждане на колективни и индивидуални срещи с цел информиране от класните ръководители „Какво е тормоз и насилие? Как да ги разпознаем?“
  - Сред родители на родителски срещи и в приемното време на класния ръководител;
  - Сред ученици в час на класа и в приемното време на класния ръководител;
- Извършване оценка на тормоза в началото и в края на учебната година. Анкета се провежда от класните ръководители до 15.X.2013 г. и до 10.VI.2014 г. Обработка се от Координационен съвет, съответно до 25.X.2013 г. и 27.VI.2014 г.;
- Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз, съгласно План за квалификационна дейност през учебната 2022/2023 г.

IV Начини за противодействие на училищния тормоз между учениците в училище

- Създаване на Координационен съвет, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на условията за справяне с тормоза. Ръководител: Росица Колева – помощник директор, членове: Радка Драганова – учител и председател на УКБППМН, Ивета Симеонова – учител и член на УКБППМН, Тереза Масърлиева – учител и член на УКБППМН, Красимир Минчев – председател на училищното настоятелство, Емилия Босолова – родител и член на настоятелството.
Планиране на три нива – класна стая/паралелка, училище, общност;
- Дейности на ниво класна стая/паралелка:
Съгласно Плана за час на класа.

Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

➤ Дейности на ниво училище:

Съгласно Годишен план на училището.

Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз;

Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;

➤ Дейности с родителско участие:

Участие в училищни инициативи и мероприятия.

V Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците.

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушаване на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз – възстановяване на щетата, разговаря се с родителите	Класен ръководител
Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както и на детето-жертва, така и на детето-извършител.	Насочване към МКБППМН и полицията, комисия за детето и община по силата на координационния механизъм; Протокол за тормоз – среща с родителите - възстановяване на щетата - включване на учениците в допълнителни програми	Директор, класни ръководители, председател на УКБППМН

VI Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в училище

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- ❖ В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класният ръководител.
- ❖ Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановяват ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам разбира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител, за определен период от време, проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- ✓ Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило;
- ✓ Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

- ✓ Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него;

Четвърта стъпка: Реакция спрямо наблюдателите:

- ✓ Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- ✓ Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете;

VII Училищна система за насочване към други служби

Регистриране на ситуации на тормоз

- ✓ Създава се регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците;
- ✓ Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа: дата, кратко описание на всяка ситуация, участници, клас, предприети мерки, подпис. Този регистър се съхранява на достъпно място при помощник директора;
- ✓ Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответните мерки като взаимодействат с родителя на ученика, с учители;
- ✓ В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“, местната комисия за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм;

Настоящият Механизъм за противодействие на училищния тормоз в ОУ „Г. Бенковски“, с. Галата, общ. Тетевен е приет на ПС с Протокол №8/07.09.2022 г.